

JAFLE

Bedarbių suaugusiųjų kelionė nuo finansinio raštingumo iki verslumo

Finansinio raštingumo ugdymo turinys

1 MODULIS: Finansai visiems

4 pamoka: Biudžeto sudarymas

4 pamoka: Biudžeto sudarymas

Kas yra biudžetas?

Biudžetas yra finansinis planas, kuriame numatomos būsimos pajamos ir išlaidos per tam tikrą laikotarpį. Paprastai jis rengiamas ir periodiškai iš naujo įvertinamas. Nors daugeliui žmonių biudžetas asocijuojasi su apribojimais ir pinigų neišleidimu maloniai veiklai, biudžetas iš tikrųjų nurodo jūsų išlaidų planą. Savo tikslus galite pasiekti, jei laikysitės šio išlaidų plano, kuris leidžia išleisti pinigus pramogoms ir savo poreikiams. Jei neturite pakankamai pinigų, kad galėtumėte padaryti viską, ko norite, galite naudoti šį planavimo procesą, kad nustatytumėte savo išlaidų prioritetus ir paskirstytumėte išteklius dalykams, kurie jums yra svarbiausi.

4 pamoka: Biudžeto sudarymas

“Sudarykite biudžetą, kad galėtumėte žinoti, o ne spėlioti, kur išleidžiate.”

“Biudžeto sudarymas leidžia valdyti savo pinigus.”

4 pamoka: Biudžeto sudarymas

Norėdami pradėti taupyti, t.y. neišleisti ir vartoti be reikalo, pirmiausia turime išmokti sudaryti biudžetą. Daugelis žmonių neįsivaizduoja, ką reiškia šis žodis, o dauguma tų, kurie žino, nejaučia poreikio juo naudotis. Pirmiausia, leiskimės į kelionę laiku atgal į 1932-uosius. Tais metais išleistame vaikų žurnale paaiškinta, kaip sudaryti biudžetą. Mūsų protėvių patarlė „taupyti juodai dienai“ yra šio draudimo priminimas. Pinigų taupymas yra tarsi statinio statymas ant drebančio pamato. Mažiausia gyvenimo audra gali bet kada nugriauti tą statinį. Kiekvienas asmuo ir šeima turėtų turėti asmeninį ir šeimos biudžetą. Asmenų ir šeimų biudžetai atspindi jų pajamas ir išlaidas. Asmenys ir šeimos savo ateities ekonomines perspektyvas gali matyti tik per tą veidrodį. Žmonės ir šeimos, kurie neturi biudžeto, yra panašūs į tuos, kuriems užrištos akys. Jie net neįsivaizduoja, kokia kliūtis iškils, ir neįsivaizduoja, kaip su ja kovoti.

4 pamoka: Biudžeto sudarymas

“Supraskite savo šiandieną ir planuokite savo rytojū.”

Taigi, ką mes ketiname daryti? Kiekvieną mėnesį sudarysime biudžetą. Biudžetą sudarysime stengdamiesi ir laikydami poreikio ir taupymo normų. Savo užrašuose suplanuosime savo mėnesį užsirašydami pajamas ir išlaidas.

4 pamoka: Pajamų ir išlaidų planavimas

Pajamos: atlyginimas, šeimos turto pajamos, nuomos pajamos, papildomos pajamos ir kt.

Išlaidos: nuoma, būsto paskola, transportas, maistas, drabužiai, švietimas, sveikata, kultūra, restoranas ir kt.

Bendra padėtis	Ideali situacija
$\text{Pajamos} = \text{išlaidos} + \text{skolų mokėjimai}$	$\text{Pajamos} - \text{santaupos} = \text{išlaidos} + \text{skolų mokėjimai}$

4 pamoka: Pajamų ir išlaidų planavimas

Biudžeto pajamos ir išlaidos turėtų būti suderinamos tarpusavyje. Situacija, kai išlaidos neatitinka pajamų, sugadins jūsų biudžetą. Švaistyti reiškia praleisti negalvojant. Biudžeto sudarymas leidžia jūsų pinigams kauptis savarankiškai, atlaisvinant išlaidas nuo pertekliaus ir švaistymo. Tačiau taupymo judėjimas negali baigtis pinigų kaupimu. Būtina valdyti pinigus ir padaryti juos naudingus sau, savo šeimai ir savo šaliai. Jūsų pajamos yra daugiau ar mažiau aiškios jūsų biudžete.

Taigi būtina analizuoti tam tikras išlaidas. Tai darant, visos išlaidos turėtų atitikti realius poreikius ir neturėtų sukelti švaistymo. Švaistyti reiškia leisti pinigus kaip išprotėjusiam. Biudžeto sudarymas leidžia jūsų pinigams kauptis savaime, atlaisvinant išlaidas nuo pertekliaus ir švaistymo.

Pinigai, sukaupti ir nenaudojami kitoje veikloje, turi būti investuojami, kad būtų galima papildyti ir atgaivinti santaupas. Asmenų ir šeimų santaupos gali būti naudingos šaliai tik tuo atveju, jei jos bus paverstos nacionalinėmis santaupomis.

4 pamoka: Biudžeto planas

Jūsų biudžeto planas turėtų būti paprastas, realistiškas ir lankstus.

Namų ūkių biudžeto sudarymo lygis Turkijoje pagal 2019 m. duomenis: 74 %

Namų ūkių biudžeto sudarymo lygis, kuris 2017 m. buvo 65 proc., 2019 m. padidėjo iki 74 proc. 65% Turkijos gyventojų prisideda prie namų ūkio biudžeto.

<https://youtu.be/CRPiqu2EL4A?si=yXcNsO42mPH3INtz>

4 pamoka: Balanso planas

Finansinis planavimas padeda išsikelti finansinius tikslus ir sukurti subalansuotą planą tiems tikslams pasiekti.

Balanso plano sudarymas yra tik vienas iš dalykų, kuriuos turite padaryti, kad galėtumėte valdyti savo pajamas ir išlaidas, koreguoti pinigų srautus ir teisingai atlikti investavimo veiksmus.

4 pamoka: Kam svarbus balanso planas?

Galima efektyviau valdyti savo pajamas planuojant. Pajamų valdymas padeda nustatyti, kiek pinigų jums reikės mokesčių mokėjimui, komunaliniams mokesčiams, nuomai, apartamentams, kitoms mėnesinėms išlaidoms ir santaupoms. Pabandykite padidinti pinigų srautus atidžiai stebėdami savo išlaidų įpročius ir išlaidas. Laikydami balanso plano, apdairios išlaidos ir kruopštus biudžeto sudarymas padės apsaugoti papildomus pinigus, kuriuos uždirbate, mokėdami mokesčius ir reguliarias išlaidas. Kai nustatomi išmatuojami finansiniai tikslai, suprantamas sprendimų poveikis ir peržiūrimi rezultatai, galima pasiekti geresnę pusiausvyrą.

4 pamoka: Balanso planas = finansinis saugumas

Šeimos ir savo finansinio saugumo užtikrinimas yra svarbi finansinio planavimo proceso dalis. Geras finansinis planas apima jūsų asmeninę ir šeimos situaciją, tikslus ir rizikos toleranciją. Tai padeda pasirinkti tinkamus investicijų tipus, atsižvelgiant į jūsų poreikius, asmenybę ir tikslus. Tinkama draudimo apsauga ir polisai taip pat gali suteikti jums ir jūsų artimiesiems ramybę. Norint visa tai pasiekti, reikalingas balanso planas. Norint išlaikyti tam tikrą gyvenimo lygį, būtina įvertinti kiekvieną galimybę. Taupymas, atliktas kruopščiai planuojant, gali būti naudingas sunkiais laikais. Apsvarstykite, pavyzdžiui, pajamas, kurios bus prarastos, jei šeimos narys neteks darbo arba negalės dirbti dėl kitų priežasčių.

4 pamoka: Kodėl svarbu sudaryti biudžetą?

Biudžeto sudarymas reiškia išlaidų ir pajamų subalansavimą. Jei negalite išlaikyti balanso ir išleidžiate daugiau nei uždirbate, yra problema. Daugelis žmonių nesuvokia, kad kasmet išleidžia daugiau nei uždirba ir grimzta vis giliau į skolas.

Biudžeto sudarymas leidžia jums sukurti savo pinigų išlaidų planą, užtikrinant, kad visada turėtumėte pakankamai pinigų dalykams, kurių jums reikia ir kurie jums yra svarbūs. Jei neturite pakankamai pinigų, kad galėtumėte padaryti viską, ką norite padaryti, taip pat galite naudoti šį planavimo procesą, kad nustatytumėte savo išlaidų prioritetus ir sutelktumėte pinigus į tai, kas jums svarbiausia. Biudžeto ar išlaidų plano stebėjimas taip pat padeda išvengti skolų arba grąžinti skolą, jei ją jau turite.

Biudžeto ar išlaidų plano stebėjimas taip pat padeda išvengti skolų arba sumokėti skolą, jei ją jau turite.

4 pamoka: Tikslų nustatymas

Dauguma žmonių turi problemų dėl pinigų, nes nežino, ką nori daryti su savo pinigais, todėl juos išleidžia neapdairiai. Aiškių tikslų nustatymas padeda jums sudaryti biudžetą, nes turi galimybę pasirinkti tai, kas jums svarbu, ir atitinkamai suplanuoti savo tikslus.

Trumpalaikių, vidutinės trukmės ir ilgalaikių finansinių tikslų nustatymas gali būti naudingas. Kreditinės kortelės skolos grąžinimas arba reikalingos buitinės technikos įsigijimas yra trumpalaikių tikslų pavyzdžiai, o ilgalaikiai planai apima įmokas į pensijų fondus arba taupymą pradiniam įnašui už namą. Jūsų tikslai yra jūsų. Jūs turite galimybę pasirinkti, kas jums svarbu, ir atitinkamai suplanuoti savo tikslus.

4 pamoka: Tikslų nustatymas

JŪSŲ TRUMPALAIKIAI TIKSLAI (per 1 metus)

JŪSŲ VIDUTINĖS TRUKMĖS TIKSLAI (per 5 metus)

JŪSŲ ILGALAIKIAI TIKSLAI (per 10–15 metų)

4 pamoka: Tikslų nustatymas

- ❖ Tikslas
- ❖ Biudžeto sąmata
- ❖ Planuojama data
- ❖ Mėnesinės
sutaupos
- ❖ Dienos kiekis

4 pamoka: Peržiūra

Jūs sukūrėte subalansuotą biudžetą kruopščiai planuodami ir atskirdami poreikius bei norus.

Jūs nustatėte savo tikslus.

Dabar atėjo laikas įgyvendinti šį planą.

- ❖ Ar teisingai apskaičiavau savo pajamas ir išlaidas?
- ❖ Ar mano biudžeto plano skaičiai atitinka faktinius skaičius?
- ❖ Ar laikiausi savo plano?
- ❖ Ar man reikia ekspertų patarimų?

JAFLE

Bedarbių suaugusiųjų kelionė nuo finansinio
raštingumo iki verslumo

2021-1-TR01-KA220-ADU-000033446